https://doi.org/10.51707/2618-0529-2026-36-02
УДК 378.018.43:378.147:35+32

Л. І. Даниленко,
В. Д. Дзега

ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ПОЛІТИКО-УПРАВЛІНСЬКИХ ДИСЦИПЛІН

Анотація. *До політико-управлінських дисциплін відносять дисципліни освітніх програм із публічного управління, політології, права, інших суміжних галузей, спрямованих на формування у здобувачів вищої освіти практичних управлінських компетентностей, необхідних для здійснення управлінської діяльності в публічному секторі. Вони охоплюють систему знань про політичні процеси, інститути публічної влади, механізми державної політики та відповідну систему вмінь і особистих якостей. Особливістю методики організації самостійної роботи студентів під час вивчення політико-управлінських дисциплін, на відміну від інших, зокрема соціогуманітарних і фізико-технічних, є застосування компетентнісного підходу та значна кількість інтегрованих сучасних освітніх технологій, які використовуються в процесі підготовки фахівців різних галузей знань, наприклад: із фізики — навчальний експеримент; із педагогіки — педагогічний експеримент; з історії — ретроспективний та історичний аналіз; із права — аналіз нормативно-правових актів; із публічного управління та адміністрування — аналіз першоджерел, метод кейсів, робота зі статистичними даними, ситуаційне моделювання управлінських процесів, порівняльний аналіз, підготовка прикладних аналітичних документів, Біла книга, Дата-орієнтований підхід тощо. Розкрито сутність сучасних освітніх технологій, покладених в основу методики організації самостійної роботи магістрів (освітня програма «Парламентаризм та парламентська діяльність» за спеціальністю D4 «Публічне управління та адміністрування», Київський національний університет імені Тараса Шевченка) під час вивчення політико-управлінських дисциплін. В умовах трансформації системи публічного управління самостійна робота студентів поступово втрачає характер пасивного засвоєння теоретичного матеріалу й перетворюється на провідний інструмент формування практичних управлінських компетентностей. Акцент зміщується з підходу, коли освітній процес надмірно орієнтований лише на підручник, на роботу з первинними джерелами, зокрема нормативно-правовими актами, стратегіями розвитку, реєстрами відкритих даних. Це сприяє розвитку методології дослідження політико-управлінських проблем.*

Ключові слова: *самостійна робота студентів, публічне управління та адміністрування, політико-управлінські дисципліни, компетентнісний підхід, сучасні технології організації самостійної роботи студентів, методологія досліджень політико-управлінських проблем.*

Постановка проблеми. З огляду на вимоги, які постають на шляху до європейської та євроатлантичної інтеграції, в Україні відбулися суттєві зрушення в системі вищої освіти під час підготовки фахівців різних галузей. Особлива увага приділяється педагогічним знанням і, зокрема, методиці викладання відповідних навчальних дисциплін; теоретична підготовка фахівців здійснюється так, щоб їхні знання були максимально корисними і придатними для практичного

© Даниленко Л. І., Дзега В. Д.

 ISSN 2786-4510 (Online)

використання у майбутній роботі в конкретній сфері діяльності, а також для можливості надалі передавати їх наступним поколінням на високому професійному рівні.

Готуючи фахівців для системи публічної сфери (керівників і працівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування), важливо враховувати специфіку їхньої діяльності, не властиву підготовці інженерів, медиків, педагогів чи інших спеціалістів. Ця специфіка забезпечується відповідними державними освітніми стандартами з конкретних професій, розробленими в кожній країні світу. В Україні такі стандарти були затверджені порівняно недавно, скажімо: освітні — з публічного управління та адміністрування — у 2020 р. [1]; професійні, зокрема для професійної кваліфікації «Державний експерт» — у 2019 р. [2]. Під час організації самостійної роботи студентів (далі — СРС) у закладах вищої освіти (далі — ЗВО) важливо брати до уваги вимоги цих державних стандартів, особливо в частині:

- формування здатності діяти в умовах невизначеності;
- застосування ситуаційного моделювання поведінки управлінця для самостійного ухвалення рішень;
- зміщення акценту з користування лише підручниками на роботу з первинними джерелами, як-от нормативно-правові акти, стратегії розвитку, реєстри відкритих даних тощо;
- переходу до реалізації принципу студентоцентризму, що передбачає створення умов для задоволення освітніх потреб студентів.

З появою Державних стандартів вищої освіти та Професійних стандартів відповідних професійних кваліфікацій проблемами методики викладання навчальних дисциплін стали перейматися не лише профільні кафедри педагогіки у ЗВО, а й інші (профільні) кафедри й гаранти освітніх програм — науково-педагогічні працівники, які очолюють робочі групи й відповідають за розроблення, реалізацію, розвиток та акредитацію конкретної освітньої програми у ЗВО, підтримують тісний зв'язок зі студентами й роботодавцями (стейкхолдерами), контролюють якість навчання.

Загалом в Україні за роки незалежності сформувалася міцна законодавча база для розвитку системи вищої освіти й навчально-методична — для забезпечення її складових, зокрема для СРС. Отже, частково подолано нігілізм і доволі зверхнє ставлення багатьох викладачів ЗВО до методики викладання будь-якої навчальної дисципліни.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню проблем методики викладання у вищій школі приділено достатньо уваги вітчизняними науковцями, серед яких: В. І. Бондар [3], І. М. Дичківська [4], В. С. Кулішов [5], В. І. Кобаль [6], А. А. Марушкевич [7], В. М. Нагаєв [8] і менше — методиці викладання політико-управлінських дисциплін [9–10].

Недостатня розробленість прикладних інструментів СРС у контексті вивчення навчальних дисциплін політико-управлінського спрямування передбачає посилення досліджень у цьому напрямі. У зв'язку з цим запропоновано навчальну дисципліну «Методика викладання політико-управлінських дисциплін у вищій школі», зміст якої спрямований на формування спеціальних знань із теорії і методики викладання у вищій школі та набуття здатності до викладацької і науково-педагогічної діяльності, практичних умінь та навичок застосування сучасних методів викладання.

Основна увага приділена:

- формуванню системи знань про зміст, планування й організацію освітнього процесу, педагогічні методики, технології, підходи й методи навчання, закономірності інноваційного розвитку освітньої системи, особистісно орієнтовані, інтерактивні, інформаційні кредитно-модульні технології навчання, дидактику вищої школи (предмет, об'єкт, закони та закономірності навчання);
- організації освітнього процесу у вищій школі, зокрема Державному стандарту вищої освіти, навчальному плану, освітній програмі, СРС;
- сучасним формам, методам, технологіям навчання у вищій школі;
- перспективним моделям організації змішаного навчання у ЗВО.

Архітектоніка програми навчальної дисципліни передбачає два рівні засвоєння: перший — загальнодидактичні й методичні засади навчання; другий — практичні навички у сфері СРС для педагогічної діяльності у вищій школі.

Мета статті — висвітлити особливості методики СРС під час вивчення політико-управлінських дисциплін на засадах компетентнісного

підходу, яка ґрунтується на державних стандартах вищої освіти та професійних стандартах управлінських кваліфікацій, передбачених освітніми програмами з публічного управління та адміністрування.

Виклад основного матеріалу. Методика організації СРС із вивчення політико-управлінських дисциплін розглядається нами як система самостійного засвоєння теорії і практики публічного управління та адміністрування, оволодіння навичками критичного, аналітичного, системного, перспективного способів мислення, аналізу рішень та розв'язання політико-управлінських проблем. Її основою є самостійне опрацювання нормативних актів, наукових текстів та кейсів, ситуаційне моделювання управлінця в різноманітних невизначених умовах функціонування й розвитку та інші сучасні технології.

Для ефективної організації СРС здобувачам, які навчаються за освітніми програмами з публічного управління та адміністрування (D4), як правило, пропонуються різноманітні освітні технології, серед яких не лише традиційні (аналіз першоджерел, системний аналіз, порівняльний аналіз, структурно-функціональний аналіз, контент-аналіз, експертне опитування), а й сучасні технології: метод кейсів (кейс-стаді), SWOT-аналіз, робота зі статистичними даними, моделювання управлінських процесів, підготовка прикладних аналітичних документів, Біла книга, Дата-орієнтований підхід, інституційний підхід тощо.

На відміну від підготовки фахівців із політико-управлінських дисциплін, підготовка фахівців із соціогуманітарних дисциплін більше спрямована на проведення педагогічного експерименту, історичного та ретроспективного аналізу, аналізу нормативно-правових актів; підготовка фахівців із фізики — навчального експерименту [11].

Порівняємо сучасні освітні технології, які застосовуються під час СРС при вивченні різних навчальних дисциплін (*табл. 1*).

У процесі підготовки фахівців для публічної сфери використовується більша кількість освітніх технологій, на відміну від інших галузей знань. Причина полягає в тому, що підготовка публічних службовців є інтегрованою — такою, що ґрунтується на засадах компетентнісного підходу, орієнтованого не лише на знання з галузі публічного управління та адміністрування, а й на здатність застосовувати їх на практиці, а також на розвиток лідерських, стратегічних, цифрових та етичних компетентностей.

Серед сучасних освітніх технологій, що відповідають західноєвропейським стандартам, у системі СРС, які навчаються на освітніх програмах із публічного управління та адміністрування, особливе місце посідає підготовка прикладних аналітичних документів, як-от аналітична довідка чи записка, Біла книга, Дата-орієнтований підхід, інституційний підхід. Їхня особливість полягає у відмові від традиційної організації СРС, що ґрунтувалася на реферативному підході, на користь проєктного навчання, коли студенти розробляють документи аналітичного характеру, оволодіваючи при цьому навичками лаконічного подання матеріалу.

Таблиця 1

Порівняльний аналіз застосування освітніх технологій для СРС

Блоки навчальних дисциплін	Освітні технології
Політико-управлінські	ситуаційне моделювання управлінських процесів, аналіз першоджерел, метод кейсів, робота зі статистичними даними, порівняльний аналіз, підготовка прикладних аналітичних документів (аналітична довідка / записка), Біла книга, Дата-орієнтований підхід, інституційний підхід, аналіз законодавства, SWOT-аналіз, PESTLE-аналіз, інституційне картування, аналіз політики (policy analysis), контент-аналіз, аналіз відкритих даних, експертний аналіз
Соціогуманітарні	педагогічний експеримент, історичний аналіз, ретроспективний аналіз, аналіз нормативно-правових актів
Фізико-технічні	навчальний експеримент

Джерело: складено авторами

ISSN 2786-4510 (Online)

Розглянемо ці технології:

1. *Технологія розробки прикладних аналітичних документів* (Policy Brief), як форма СРС, дає змогу розв'язати проблему т. зв. «інформаційної надмірності», коли студент трансформує великий масив розрізнених даних у гранично стислий (до 2–4 сторінок), структурований та переконливий документ, орієнтований на особу, що приймає управлінське рішення.

Використання цієї технології формує навичку виокремлювати головне й охоплює:

- опис поточного стану справ, причин виникнення кризи та обґрунтування, чому державні органи чи органи місцевого самоврядування мають відреагувати саме зараз;
- порівняння двох-трьох можливих варіантів розв'язання проблеми, включаючи варіант «залишити все як є»;
- оцінювання фінансових ризиків, політичних наслідків та соціального ефекту для кожної альтернативи;
- розроблення управлінських рекомендацій у вигляді чіткого, реалістичного та покрокового плану дій, який пропонується автору аналітичної записки.

2. *Технологія підготовки White Paper (Білої книги*) є формою довгострокової та більш фундаментальної СРС. У системі державного управління вона традиційно слугує офіційним документом, який презентує чітку державну стратегію, бачення чи правову концепцію у певній сфері і вимагає від студента: глибокого міждисциплінарного аналізу, самостійного дослідження нормативно-правового поля, проведення фінансово-економічних розрахунків, оцінювання регуляторного впливу стейкхолдерів. Студент самостійно визначає, які суспільні групи (бізнес, громадські організації, органи місцевого самоврядування, міжнародні донори) підтримають запропоновану реформу, а які є її потенційними супротивниками, і пропонує механізми для нівелювання цього спротиву. Така освітня технологія сприяє:

- ліквідації розриву між теоретичним навчанням і реальними практиками;
- розвитку критичного мислення, оскільки студент позбавлений можливості простого копіювання чужих текстів;
- формуванню професійної мовної культури майбутнього управлінця, яка ґрунтується на принципах об'єктивності, доказовості (data-driven), лаконічності.

3. *Освітня технологія «Дата-орієнтований підхід» (Data-driven learning)* застосовується в СРС під час вивчення й аналізу цифрових платформ («Дія», «Prozorro», «Електронний парламент») та офіційних сайтів органів державної влади й органів місцевого самоврядування. Це сприяє усвідомленню механізмів прийняття державних рішень не на основі інтуїції чи політичної доцільності, а на базі ретельного аналізу великих масивів верифікованої інформації. Центральне місце в реалізації цієї технології під час СРС посідає використання потенціалу Єдиного державного вебпорталу відкритих даних («Дія. Відкриті дані»). Працюючи із цим ресурсом, студенти концентрують свою увагу на реальному стані справ у державі, виконуючи для цього самостійні завдання, як-от:

- оцінювання динаміки реєстрації бізнесу, громадських організацій, політичних партій, демографічних показників, соціальних виплат тощо;
- дослідження активності громадян на електронних платформах Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України;
- оцінювання динаміки формування антикорупційної, політичної, правової, фінансової, управлінської культури публічних службовців (державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування).

Запровадження концепції Data-driven learning у практику СРС:

- підвищує рівень об'єктивності результатів навчання, коли студент опиняється в позиції дослідника-верифікатора, який оперує перевіреною інформацією;
- мінімізує ризики академічного плагіату, оскільки кожен аналітичний звіт чи розрахований показник є унікальним продуктом індивідуальної пошукової діяльності студента;
- гарантує вищу конкурентоспроможність на ринку праці в сучасній сфері публічного управління.

4. *Освітня технологія «інституційний підхід»* передбачає організацію СРС через вивчення, аналіз та моделювання діяльності реальних суспільних і державних інститутів. В основі цієї технології — положення інституціональної теорії про те, що ефективність публічного управління характеризується не лише нормативно-правовими актами, а й якістю функціонування інститутів, їхніх правил, процедур, цінностей та взаємодії між собою.

У контексті політико-управлінських дисциплін інституційний підхід дає змогу перейти від засвоєння теоретичних знань до формування практичних компетентностей з аналізу діяльності органів публічної влади через засвоєння студентами його основних принципів, як-от:

- принцип реальності, який ґрунтується на діяльності інституцій, що справді існують: Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, Конституційного Суду України, Рахункової палати, Національного агентства України з питань державної служби, органів місцевого самоврядування;
- принцип системності, за допомогою якого будь-який інститут влади аналізується як елемент єдиної системи публічного управління, і студент досліджує його функції, повноваження, механізми взаємодії, відповідальність, результати діяльності;
- принцип доказовості, коли СРС ґрунтується лише на офіційних документах (Конституція України, закони, постанови, рішення органів влади, міжнародні документи, офіційна статистика, аналітичні звіти);
- принцип проблемності — кожне завдання містить проблему, яку студент повинен самостійно дослідити й розв'язати;
- принцип практичної спрямованості, коли результатом роботи має бути не лише аналіз, а й конкретні пропозиції щодо вдосконалення діяльності інституту.

У межах інституційного підходу застосовується багато різноманітних методів СРС, серед яких: аналіз законодавства, порівняльний аналіз, кейс-аналіз, SWOT-аналіз, PESTLE-аналіз, інституційне картування, аналіз політики, контент-аналіз, аналіз відкритих даних, експертний аналіз. При цьому студенти можуть виконувати самостійні завдання, як-от: інституційне дослідження, аналітичний звіт, проєкт нормативного акта, дорожня карта реформ, порівняльне дослідження, презентація, інституційний паспорт органу влади, цифрова карта взаємодії інституцій та ін.

У результаті застосування цієї освітньої технології у здобувачів освіти формується практична управлінська компетентність, яка охоплює: аналітичне вміння оцінювати діяльність інституцій, правову здатність працювати з нормативно-правовими актами, управлінське розуміння механізмів функціонування публічної влади, дослідницьке вміння використовувати сучасні методи наукового аналізу, комунікативну здатність під час підготовки аналітичних матеріалів і презентації висновків, цифрову — щодо використання державних електронних ресурсів, відкритих даних та інформаційно-аналітичних платформ.

У результаті проведення інституційного аналізу проблем парламентського контролю в Україні студент може, наприклад:

- досліджувати нормативно-правову основу парламентського контролю;
- аналізувати діяльність профільних комітетів Верховної Ради України;
- порівнювати українську модель із практиками парламентів держав ЄС;
- виявляти інституційні проблеми та причини їх виникнення;
- розробляти рекомендації з підвищення ефективності контрольної функції парламенту та ін.

Використання інституційного підходу як освітньої технології забезпечує інтеграцію теоретичних знань із практикою функціонування органів публічної влади, а також сприяє формуванню навичок роботи з автентичними джерелами, критичної оцінки діяльності інституцій, застосування сучасних методів аналізу й обґрунтування управлінських рішень. Для підготовки фахівців зі спеціальності D4 «Публічне управління та адміністрування» цей підхід є особливо цінним, оскільки формує здатність не лише аналізувати діяльність чинних інституцій державної та місцевої влади, а й розробляти пропозиції щодо їх інституційного та організаційного розвитку відповідно до принципів належного врядування, демократичного управління та європейських стандартів публічного адміністрування.

Для прикладу продемонструємо кілька завдань для СРС Київського університету імені Тараса Шевченка за освітньо-науковою програмою «Парламентаризм та парламентська діяльність» (спеціальність D4 «Публічне управління та адміністрування») [12]:

- до теми «Дидактика вищої школи: предмет, об'єкт, закони та закономірності навчання» студент обирає один із законів навчання у вищій школі й наводить конкретні приклади його застосування в роботі Верховної Ради України, як центрального органу державної влади, та його структурних підрозділів (метод кейс-стаді);

ISSN 2786-4510 (Online)

- до теми «Організація освітнього процесу у вищій школі: стандарт, навчальний план, навчальна програма, самостійна робота студента» — розглядає Державні стандарти вищої освіти для різних спеціальностей [13] (станом на 13.07.2019 р.), порівнює їхній зміст і результати навчання, визначає суттєві відмінності, виступає в ролі експерта з моніторингу якості змісту однієї з навчальних дисциплін, яку вивчає за цією освітньою програмою (порівняльний метод, метод ситуаційного моделювання).

Висновки. В умовах трансформації системи публічного управління СРС утрачає характер пасивного засвоєння теоретичного матеріалу й перетворюється на провідний інструмент формування практичних управлінських компетентностей. Її ефективність забезпечується зміщенням акценту з підходу, коли освітній процес надмірно зосереджений на підручнику, на роботу з первинними джерелами (нормативно-правовими актами, стратегіями розвитку та реєстрами відкритих даних) та використання сучасних інтеграційних освітніх технологій, які можуть бути застосовані і в інших галузях знань.

Список використаних джерел

1. Сушко А. І., Кормич А. І., Краснопольська Т. М. Методика викладання політології : навч.-метод. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Одеса : НУ «ОЮА», 2022. 56 с. DOI: https://doi.org/10.32837/11300.19104.
2. Мінсоцполітики затвердило 22 нові професійні стандарти. URL: https://prokadry.com.ua/news/3631-mnsotspoltiki-zatverdilo-22-nov-profesyn-standarti (дата звернення: 20.11.2025).
3. Бондар В. І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів. Київ : Вересень, 1996. 129 с.
4. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Академвидав, 2004. 334 с.
5. Кулішов В. С. Дидактика вищої школи : навч.-метод. посіб. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2022. 142 с. URL: https://lnk.ua/tlmR9mfDd (дата звернення: 20.11.2025).
6. Методика викладання у вищій школі : навч.-метод. посіб. / уклад. В. І. Кобаль. Мукачево : Вид-во МДУ, 2016. 203 с. URL: https://lnk.ua/UXg9Jqmb3 (дата звернення: 20.11.2025).
7. Педагогіка вищої школи і педагогічна майстерність викладача : хрестоматія / упоряд.: В. А. Бугров, А. А. Марушкевич, Є. С. Спіцин. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2025. 703 с. URL: https://ir.library.knu.ua/server/api/core/bitstreams/ff194c13-77c6-4d7e-abf0-44b2b710ab8e/content (дата звернення: 25.03.2026).
8. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 232 с. URL: http://thinbook.org/book/243-metodikavikladannya-u-vishhij-shkoli-navchalnij-posibnik-nagayev-v-m.htm (дата звернення: 20.11.2025).
9. Шляхтун П. П. Методика викладання соціально-гуманітарних дисциплін : навч.-метод. посіб. URL: https://dokumen.pub/9789665803102-9789665803584.html (дата звернення: 20.11.2025).
10. Методика викладання управлінських дисциплін у вищій школі. URL: https://www.ukma.edu.ua/courses/ects/curricula/description.php?code=364804 (дата звернення: 20.11.2025).
11. Методика викладання фізики: навчальні експерименти / уклад.: Н. В. Пастернак, О. І. Конопельник, О. В. Радковська. Львів : Видав. центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. 106 с. URL: https://physics.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/metodyka_Vykl_Phys.pdf (дата звернення: 20.11.2025).
12. Освітньо-наукова програма «Парламентаризм та парламентська діяльність». Київ : Київ. нац. ун-т імені Тараса Шевченка, 2025. URL: https://ipacs.knu.ua/pages/dop/68/files/7ffc06a4-e79e-45c3-be17-a60551616d02.PDF (дата звернення: 20.11.2025).
13. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти : наказ МОН України від 04.08.2020 р. № 1001. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/281publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-magistr.pdf (дата звернення: 20.11.2025).

References

1. Sushko, A. I., Kormych, A. I., & Krasnopolska, T. M. (2022). *Metodyka vykladannia politolohii [Political Science Teaching Methodology]*. Odesa : NU “OIuA”. DOI: https://doi.org/10.32837/11300.19104 [in Ukrainian].
2. Minsotspolityky zatverdylo 22 novi profesiini standarty [The Ministry of Social Policy approved 22 new professional standards]. (n. d.) Retrieved from https://prokadry.com.ua/news/3631-mnsotspoltiki-zatverdilo-22-nov-profesyn-standarti [in Ukrainian].
3. Bondar, V. I. (1996). *Dydaktyka: efektyvni tekhnolohii navchannia studentiv [Didactics: effective student learning technologies]*. Kyiv : Veresen [in Ukrainian].

4. Dychkivska, I. M. (2004). *Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii [Innovative pedagogical technologies]*. Kyiv : Akademvydav [in Ukrainian].
5. Kulishov, V. S. (2022). *Dydaktyka vyshchoi shkoly [Higher school didactics]*. Bila Tserkva : BINPO DZVO "UMO" NAPN Ukrainy. Retrieved from https://lnk.ua/tlmR9mfDd [in Ukrainian].
6. Kobal, V. I. (Eds.). (2016). *Metodyka vykladannia u vyshchii shkoli [Teaching methodology in higher education].* Mukachevo : Vyd-vo MDU. Retrieved from https://lnk.ua/UXg9Jqmb3 [in Ukrainian].
7. Bugrov, V. A., Marushkevych, A. A., & Spitsyn, Ye. S. (Eds.). (2025). *Pedahohika vyshchoi shkoly i pedahohichna maisternist vykladacha [Higher school pedagogy and teacher's pedagogical skills]*. Kyiv : VPTs "Kyivskyi universytet". Retrieved from https://ir.library.knu.ua/server/api/core/bitstreams/ff194c13-77c6-4d7e-abf0-44b2b710ab8e/content [in Ukrainian].
8. Nahaiev, V. M. (2007). *Metodyka vykladannia u vyshchii shkoli [Teaching methodology in higher education]*. Kyiv : Tsentr uchbovoi literatury. Retrieved from http://thinbook.org/book/243-metodikavikladannya-u-vishhij-shkoli-navchalnij-posibnik-nagayev-v-m.htm [in Ukrainian].
9. Shliakhtun, P. P. (2011). *Metodyka vykladannia sotsialno-humanitarnykh dystsyplin [Methodology of teaching social and humanitarian disciplines]*. Retrieved from https://dokumen.pub/9789665803102-9789665803584.html [in Ukrainian].
10. Metodyka vykladannia upravlinskykh dystsyplin u vyshchii shkoli [Methodology of teaching management disciplines in higher education]. (n. d.). Retrieved from https://www.ukma.edu.ua/courses/ects/curricula/description.php?code=364804 [in Ukrainian].
11. Pasternak, N. V., Konopelnyk, O. I., & Radkovska, O. V. (Eds.). (2007). *Metodyka vykladannia fizyky: navchalni eksperymenty [Physics teaching methodology: teaching experiments].* Lviv : Vydav. tsentr LNU imeni Ivana Franka. Retrieved from https://physics.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/metodyka_Vykl_Phys.pdf [in Ukrainian].
12. Osvitno-naukova prohrama "Parlamentaryzm ta parlamentska diialnist" [Educational and scientific program "Parliamentarism and parliamentary activity"]. (2025). Kyiv : Kyiv. nats. un-t imeni Tarasa Shevchenka. Retrieved from https://ipacs.knu.ua/pages/dop/68/files/7ffc06a4-e79e-45c3-be17-a60551616d02.PDF [in Ukrainian].
13. Nakaz Ministerstva osvity i nauky Ukrainy Pro zatverdzhennia standartu vyshchoi osvity za spetsialnistiu 281 "Publichne upravlinnia ta administruvannia" dlia druhoho (mahisterskoho) rivnia vyshchoi osvity vid 4 serp. 2020 roku № 1001 [Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine On approval of the standard of higher education in specialty 281 "Public management and administration" for the second (master's) level of higher education" from August 4 2020, № 1001]. Retrieved from https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2020/08/05/281publichne-upravlinnya-ta-administruvannya-magistr.pdf [in Ukrainian].

L. I. Danylenko,
V. D. Dzega

FEATURES OF THE METHODOLOGY OF ORGANIZING STUDENTS' INDEPENDENT WORK DURING THE STUDY OF POLITICAL AND ADMINISTRATIVE DISCIPLINES

Abstract. *Political and managerial disciplines encompass courses within educational programs in public administration, political science, law, and related fields designed to develop the practical managerial competencies required for management in the public sector; these competencies comprise a body of knowledge regarding political processes, public authority institutions, and public policy mechanisms, alongside the corresponding set of skills and personal qualities. A distinctive feature of the methodology for organizing students' when studying of political and administrative disciplines — as opposed to others, such as socio-humanities or physical-technical fields — is the application of a competence-based approach and the use of a significant number of integrated modern educational technologies in the training of specialists across various fields of knowledge, specifically: in physics — educational experiments are used; in pedagogy — pedagogical experiments; in history — retrospective and historical analysis; in law — analysis of regulatory legal acts; in public management and administration — analysis of primary sources, case study method, work with statistical data, situational modeling of management processes, comparative analysis, preparation of applied analytical documents, White Paper, data-driven approach, etc. The article outlines the essence of modern educational technologies underpinning the methodology for organizing the independent work of master's students — enrolled in the "Parliamentarism and Parliamentary Activity" educational program within the "Public Management and Administration" specialty (D4) at Taras Shevchenko National University of Kyiv —*

as they study political and administrative disciplines. Amid the transformation of the public administration system, independent student work is gradually shifting away from the passive assimilation of theoretical material to become a primary tool for developing practical managerial competencies; the focus is moving from a textbook-centric approach to working with primary sources — specifically, regulatory acts, development strategies, and open data registers. This approach contributes to the development of a methodology for researching political and managerial problems.

Keywords: *independent student work, public management and administration, policy and management disciplines, competence-based approach, modern technologies for organizing independent student work, methodology for researching political and managerial problems.*

ІНФОРМАЦІЯ ПРО АВТОРІВ

Даниленко Лідія Іванівна — д. пед. наук, DrHb, професор, професор кафедри парламентаризму, Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна, apn1@ukr.net; ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-4524-8347

Дзега Володимир Дмитрович — д. філос., асистент кафедри парламентаризму, Навчально-науковий інститут публічного управління та державної служби Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ, Україна, v_dzega@ukr.net; ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-2745-4187

INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

Danylenko L. I. — D. Sc. in Pedagogy, DrHb, Professor, Professor of the Department of Parliamentarism, Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine, apn1@ukr.net; ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-4524-8347

Dzeha V. D. — D. of Philosophy (PhD), assistant of the Department of Parliamentarism, Educational and Scientific Institute of Public Administration and Civil Service of Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine, v_dzega@ukr.net; ORCID ID: https://orcid.org/0000-0003-2745-4187

Рукопис надійшов до редакції / Received 01.06.2026
Рукопис прийнято до друку / Accepted 14.07.2026
Опубліковано / Available online 28.08.2026

Licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License